

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI

O'ZBEK VA JAHON ADABIYOTI
FANI BO'YICHA

SILLABUS

Kunduzgi bo'lim uchun

Bilim sohasi: 200000 – San'at va gumanitar fanlar

Ta'lim sohasi: 210 000 – San'at

Ta'lim yo'nalishi: 60212000 – Madaniyat va san'at muassalarini
tashkil etish hamda boshqarish

Buxoro – 2023

Modul / FAN SILLABUSI**Filologiya fakulteti****60212000 – Madaniyat va san'at muassalarini tashkil etish hamda boshqarish**

Fan nomi:	O'zbek va jahon adabiyoti
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	O'zJA20018
Yil:	2023-2024
Semestr:	1-2
Ta'lim shakli:	Kunduzgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	120
Ma'ruza	60
Amaliy mashg'ulotlar	
Laboratoriya mashg'ulotlari	–
Seminar	60
Mustaqil ta'lim	120
Kredit miqdori:	1
Baholash shakli:	Imtihon
Fan tili:	O'zbek

Fanning maqsadi (FM)

FM1 "O'zbek va jahon adabiyoti" fani "Madaniyat va san'at muassalarini tashkil etish hamda boshqarish" ta'lim yo'nalishlarida 1-semestrda o'qitiladi. badiiy asarlarini teran tushunish, tahlil qilish, yozuvchi yoki shoir g'oyaviy-badiiy asarini ilg'ash, mumtoz asarlar matni ustida ishlash hamda ularni sharhlab o'qishda talabalarni zarur bo'lgan bilimlar bilan qurollantirish, davlatimizning aholi bilan muloqot qilishining yangi mexanizmlarini joriy qilishning imkoniyatlari, afzalliklari, tamoyil va uslublari bilan chuqur hamda tomonlama tanishtirishdan iborat.

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar

1. G'arb va Sharqdagi yaratilgan eng nodir asarlar na'munasi o'qish;
2. O'zbek va jahon adiblarining hayoti va ijod yo'li bilan tanishish;
3. Mavzu haqidagi eng muhim ma'lumotlarni qayd etish;
4. O'zbek va jahon adabiyotining mushtarak va farqli jihatlarini o'rganish.

Ta'lim natijalari (TN)

Bilimlar jihatidan:

TN1	o'zbek va jahon adabiyoti fani talablarini o'zlashtirish, mutolaa jarayonida ifodali o'qish vositalaridan to'g'ri foydalanish, so'z san'atkorlarining ifodali nutq va notqlik haqidagi fikr-qarashlarini o'rganish kabi tasavvurga ega bo'lishi lozim.
TN2	mumtoz asarlar matni ustida ishlash, tahlil qilish, aruz va barmoq vazni xususiyatlarini farqlash va nutq madaniyati talablariga amal qilishni bilishi va ulardan mustaqil ravishda foydalana olishi;
TN3	Talaba "O'zbek vajahon adabiyoti" fanini o'qigandan so'ng eng muhim epik, lirik, dramatik asarlarni tahlil qilish, o'zbek adabiyoti bilan jahon adabiyotini bog'lab tushuntirish kategoriyalari to'g'risida bilimga ega bo'lishi;
TN4	bugungi adabiyotda kechayotgan jarayonlarni tahlil qila olishi, o'zbek adabiyotining bugungi holatini dunyo adabiyotida kechayotgan jarayonlarga qiyoslashi ko'nikmalarini egallashi;

Ko'nikma jihatidan:

TN5	Talabalar mutolaa madaniyati fani talablarini o'zlashtirish, o'zbek vajahon adabiyotidagi asarlarni o'qish, mushohada qilish, muqoyasa qilish, fikr-qarashlarini o'rganish kabi tasavvurga ega bo'lishi; (bilim)
TN6	-mumtoz asarlar matni ustida ishlash, tahlil qilish, aruz va barmoq vazni xususiyatlarini farqlash va nutq madaniyati talablariga amal qilishni bilishi va ulardan foydalana olishi; (ko'nikma)
TN7	- badiiy asarni tushunib, anglab, tahlil qilib o'qiy olishi, badiiy ijod falsafasini, psixologiyasini adabiy siymolarning ijod laboratoriyasi misolida tushunish malakalariga ega bo'lishi lozim.

Fan mazmuni

Mashg'ulotlar shakli: Ma'ruza (1-2-semestr)

M1	Kirish. Mumtoz adabiyotning diniy, tasavvufiy, ilohiy, irfoniylar manbalari
M2	Eng qadimgi adabiy yodgorliklar
M3	X-XII asrlar adabiyoti
M4	XII-XIV asrlar adabiyoti
M5	XV asr adabiyoti. A.Navoiy ijodi, "Xamsa" va nasriy asarlari

M6	Z.M.Bobur ijodi. 16-19 asrlar adabiyoti
M7	Jadid ma'rifatparvar adiblari ijodi. Fitrat, Cho'lpon. Fitratning adabiyotshunoslik faoliyati. Vadud Mahmudning estetik qarashlari.
M8	Mustaqillik davri adabiyoti
M9	Jahon adabiyoti. Antik davr yunon va Rim adabiyoti.
M10	Uyg'onish davri adabiyoti. U. Shekspir ijodi
M11	Klassitsizm adabiyoti. Ma'rifatchilik adabiyoti. Gyote ijodi.
M12	Romantizm adabiyoti. Bayron va Gyugo ijodi
M13	Realizm va tanqidiy realizm adabiyoti.
M14	XIX asr boshlari rus adabiyoti
M15	Amerika adabiyoti. J. London va E.Xemenguey ijodi
Mashg'ulotlar shakli: Ma'ruza (1-2-semestr)	
S1	M.Qoshg'ariy va uning "Devoni lug'otit turk" asari
S2	Yusuf xos Hojib va Ahmad Yassaviyning hayoti va ijodi. "Qutadg'u bilig" hamda "Devoni hikmat" asari tahlili
S3	Alisher Navoiy lirikasi. "Xamsa" asari tahlili
S4	Bobur lirikasi va "Bobumoma" tahlili
S5	Cho'lpon lirikasi va nasri
S6	Fitrat shoir va dramaturg
S7	G'afur G'ulom nasri. Shoir she'riyatida falsafiy teranlik va badiiy mukammallik
S8	Homerning qahramonlar xarakterini yaratish mahorati ("Iliada" va "Odiseya" dostonlari asosida)
S9	"Ilohiy komediya" da Dante ijtimoiy-axloqiy qarashlarining ifodalanishi
S10	"Hamlet" - Shekspir ijodining cho'qqisi
S11	D.Defoning "Robinzon Kruzo" romanida ma'rifat g'oyasi
S12	Gyotening "Faust" asari asosiy g'oyasi
S13	Balzak asarlarida umuminsoniy qadriyatlar
S14	Pushkinning "Evgeniy Onegin" she'riy romani realistik asar sifatida
S15	F.Dostoevskiyning "Jinoyat va jazo" romanida psixologizm
Mashg'ulotlar shakli: Mustaqil ta'lim (1-2-semestr)	
A1	Seminar mashg'ulotlariga tayyorgarlik ko'rish
A2	Гафуров И. Ўттиз йил изхори. – Т.: Адабиёт ва санъат, 1978. – 400 б.
A3	Кўшжонов М. Сайланма. – Т.: Адабиёт ва санъат, 1982. – 384 б.
A5	Имомов Б., Жўраев Қ., Ҳакимова Ҳ. Ўзбек драматургияси тарихи. – Т.: Ўқитувчи, 1995. – 240 б.
A6	Алиев А. Истиклол ва адабий мерос. – Т.: Ўзбекистон, 1997. – 272 б.
A7	Мирвалиев С. Ўзбек адиблари. – Т.: Ёзувчи, 2000. – 280 б.
A8	Мирзаев С. Ҳаёт ва адабиёт. – Т.: Шарқ, 2001. – 304 б.

A9	Шарафиддинов О. Ижодни англаш бахти. – Т.: Шарк, 2004.
A10	Қуроноф Д. Чўлпон насри поэтикаси. – Т.: Шарк, 2004. –288 б.
A11	Каримов Н., Мамажонов С., Назаров Б., Норматов У., Шарафиддинов О. XX аср ўзбек адабиёти тарихи. – Т.: Ўқитувчи, 1999. – 544 б.
A12	Rahmonov N. O‘zbek adabiyotiri davrlashtirish masalalari. Monografiya. – Т.: “Mumtoz so‘z”, 2016
A13	Rahmonov N. O‘zbek adabiyotiri davrlashtirish masalalari. Monografiya. – Т.: “Mumtoz so‘z”, 2016
A14	O‘zbek mumtoz adabiyoti namunalari Majmua (1-2-jildlar) Tuzuvchi, izoh va sharhlar muallifi: N.Rahmonov. – Т.: Fan, 2005, 2007.
A15	Vohidov R., Eshonqulov H., O‘zbek mumtoz adabiyoti tarixi. O‘quv qo‘llanma. – Т.: Adabiyot jamg‘armasi nashriyoti, 2006.

Asosiy adabiyotlar

1.	Аристотель. Поэтика. Тошкент, Адабиёт ва санъат, 1980.
2.	Алимухаммедов А. Антик адабиёт тарихи. Тошкент, Ўқитувчи, 1975.
3.	Азизов Қ., Қаюмов О. Чет эл адабиёти тарихи. Тошкент, Ўқитувчи, 1987.
4.	Boltaboev H., Normatov U. Bugungi adabiyotda estetik ideal va qahramon muammosi. (Suhbat)// Jahon adabiyoti, 2012 yil, № 4. –B.134-148.
5.	Расулова У. XX аср ўзбек киссалари тадрижи. - Т.: 2012.
6.	Йўлдошев Қ. Ёник сўз. – Т.: Янги аср авлоди, 2007.

Tavsiya qilinadigan qo‘shimcha adabiyotlar

1.	Мирзиёев Ш. Эркин ва фаровон демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз. – Т.: Ўзбекистон, 2016.
2.	Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегияси” тўғрисидаги Фармони (Халқ сўзи 2017 йил, 8 февраль).
3.	Қуроноф Д. Чўлпон насри поэтикаси. – Т.: Шарк, 2004. –288 б.
4.	Норматов У. Ижод сеҳри. – Т.: Шарк, 2007. -352 б.
5.	Каримов Н. XX аср адабиёти манзаралари. – Т.: 2008.
6.	Шарафиддинов О. Ижодни англаш бахти. – Т.: Шарк, 2004.
7.	Rahmonov N. O‘zbek adabiyoti tarixi. O‘quv qo‘llanma. – Т.: Sano standard, 2018.
8.	N.Jumaxo‘ja, I.Adizova. O‘zbek adabiyoti tarixi. Toshkent: “NOSHIR” 2019, 432 b.
9.	Alisher Navoiy. Yigirma jildlik. – Т.: Fan, 1991 – 2005.
10.	Maqsud Shayxzoda. g‘azal mulkining sultoni. – Т., 1972.
11.	Hayitmetov A. Navoiy lirikasi. – Т.: Fan. 1960
12.	Ishoqov Y. Navoiy poetikasi. – Т.: Fan. 1983.

Dastur mualliflari:	(PhD), katta o'qituvchi Norova Nasiba Baxtiyorovna <i>Norova</i>
E-mail:	norova-nasiba@gmail.com
Tashkilot:	Buxoro davlat universiteti "O'zbek tili va adabiyoti" kafedrası

Mazkur Sillabus universitet o'quv-uslubiy Kengashining 2023-yil ___ - avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur Sillabus "Musiqqa ijrochiligi va madaniyat" kafedrasining 2023-yil -avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan.

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i

M.A.Tursunov

Fakultet dekani

Q.R.To'xsanov

Kafedra mudiri

H.P.Eshonqulov

Tuzuvchi

N.B.Norova

